

Porin seudun elintarvikevalvonnan projektit 2023

Pubiprojekti – Pubit valvonnan piiriin

Yksi elintarvikevalvonnan painopisteistä vuosina 2020–2024 oli saada kohteet valvonnan piiriin eli käytännössä päivittää valvontatietojärjestelmässä olevat tiedot ajan tasalle. Porin seudun terveystoimiala kartoitti vuonna 2023 Porin seudun alueella toimivat pubit. Projektin aikana tietoja päivitettiin yhteensä 43 kohteen osalta.

Elintarvikelain (297/2021) mukaisesti pubeissa, joissa on pienimuotoista elintarvikkeiden myyntiä ja tarjoilua juomatarjoilun yhteydessä, tapahtuva elintarviketoiminta on rekisteröitävää toimintaa ja kohteet eivät ole säännöllisen valvonnan piirissä. Elintarvikevalvontaviranomainen oli tehnyt valtaosaan pubeista tarkastuksen ennen vuotta 2012. Projektin aikana pubeihin tehtiin ns. aloitustarkastus. Pubiprojektissa arviolta puolet tarkastettavista kohteista tarjailivat lisäksi ruoka-annoksia mm. paniinien lämmittäminen, jolloin niihin tehtiin OIVA-tarkastus. Kahdessa kohteessa valmistettiin ruoka-annoksia siten, että asiasta ei ollut ilmoitettu terveystoimialaan.

Elintarvikelain mukaisesti mikrobiologisen laadun ja jään valmistus- ja käsittelyhygienian valvontaprojekti toteutettiin Porin seudun terveystoimialassa 2021. Näytteenoton lisäksi projektissa toimijoille annettiin tietoa jääpalakoneiden asianmukaisesta käytöstä ja huollosta sekä jääpalojen hygieenisestä käsittelystä. Pubiprojektin aikana tehdyillä tarkastuksilla huomattiin, että osa toimijoista olivat erittäin tietoisia jääpaloihin liittyvistä riskeistä ja niiden hallitsemisesta ja joukossa oli myös kohteita, joissa toimija ei ollut näitä riskejä tunnistanut lainkaan.

Pubiprojektin myötä terveystoimiala tuli tutuksi toimijoille, joita valvontaviranomainen ei ole tavoittanut aiemmin. Projektin aikana tieto siitä, että tarkastaja käy läpi kohteita, kiri yrittäjien keskuudessa nopeasti. Pubiprojektin ansiosta vähäriskistäkin toimintaa harjoittavat toimijat saivat ohjeistusta elintarviketurvallisuuteen liittyvistä asioista ja ovat tietoisempia toimintaan kohdistuvasta lainsäädännöstä. Jatkossa rekisteröitäviin pubeihin tehdään aloitustarkastus ja olemassa oleviin pubeihin voidaan tehdä tarkastuksia tarvittaessa kuten valitusten perusteella.

Ravitsemusliikkeiden tupakointitilojen tarkastukset

Tupakkalain 76 § mukaan ravintolan tai muun ravitsemisliikkeen sisätiloissa tupakointi voidaan sallia ainoastaan tupakointiin hyväksytyssä erillisessä tupakointitilassa. Porin seudun alueella olevat tupakointitilat tarkastettiin vuonna 2023. Yhdessä kohteessa tupakointitila oli otettu pois käytöstä ja purettu. Vuonna 2024 tammikuussa käytössä oli kuusi hyväksytyä tupakointitilaa.

Tupakointitilojen tarkastuksessa käytettiin Valviran laatimaa tarkastuslomaketta ja konsultoitiin rakennusvalvontaviranomaista. Tupakointitilojen valvontaohjeistuksena käytettiin Sosiaali- ja terveysministeriön esitteitä 2007:2 Ravintolan ja muun ravitsemisliikkeen tupakointitilasta.

Tupakointitilan järjestystä tulee voida valvoa tilan ulkopuolelta, jotta henkilökunta ei altistu tupakan savulle. Yhdessä kohteessa kaksi tupakointitilaa oli rakennettu siten, että ovesta ei näe huonetta kokonaisuudessaan, joten käyttöön tuli ottaa kameravalvonta.

Tupakkalain mukaisesti elinkeinoharjoittajan tulee laatia omavalvontasuunnitelma, jossa esitetään, miten tupakointitilan toimivuus varmistetaan ja miten tupakointitilan olosuhteita ja järjestystä voidaan valvoa sen ulkopuolelta. Kolmessa kohteessa omavalvontasuunnitelmaa ei ollut laadittu.

Tupakointitilan toimivuuden varmistamiseen kuuluu ilmamäärien seuraaminen kiinteästä mittalaitteesta, ilmamäärien mittaaminen ja puhdistustoimenpiteet. Valtaosalla kohteista kiinteää mittalaitetta ei ollut asennettu, sitä ei seurattu tai se oli rikki. Tupakointitilan ilmanvaihdon toimivuuteen liittyvien havaintojen kirjaaminen oli puutteellista.

Projektin perusteella elinkeinoharjoittajien tupakointitilaan liittyvän lainsäädännön tuntemisessa on parannettavaa. Tarkastuksilla suurin osa ajasta kului toimijoiden neuvomiseen ja viiteen kohteeseen tehtiin uusintatarkastus, koska lain vaatimukset eivät täytyneet. Toimijat tekivät korjaavat toimenpiteet lain vaatimusten täyttämiseksi. Tupakointitilojen ohjeellinen tarkastustiheys on joka kolmas vuosi.